

IZDAVAČKI UGOVOR KAO VRSTA AUTORSKOG UGOVORA SA OSVRTOM NA PRENOS PRAVA DJELA SA AUTORA NA IZDAVAČA

SAŽETAK: Rad daje odgovor na osnovna pitanja prenosa autorskih prava putem autorskog ugovora, te na jednostavan i praktičan način određuje osnove prenošenja autorskih moralnih i imovinskih prava. Slijedom toga autor kroz primjere zasnovane na sudskoj praksi autorsko djelo stavlja u kontekst načina iskorištavanja autorskog djela, te načina ostvarivanja prava koja su ugrožena, a čija zaštita svoj pravni osnov nalazi u zakonima i ostvaruje se pred sudovima Bosne i Hercegovine, te sudovima država regiona i šire.

Uz punu pragmatičnost, izvornost i utemeljenje ovog rada čitalac ovog članka doći će do spoznaje pojma autorskog i izdavačkog ugovora sa njihovim osnovnim elementima kao i pojmom i primjenom izdavačkog ugovora kao vrstom ovog ugovora koje autor ovog članka obrazlaže uobičajnim pravnički modifikovanim jezikom u drugom i trećem dijelu rada.

Naravno, na temeljenim osnovama kroz rad autorski i njegov osnovni ugovor, izdavački ugovor dobivaju svoje puno opravdanje opstojnosti kroz „činkovitost“ praktičnih primjera ukazujući na činjenicu da isti ne predstavljaju gotov ugovor nego način i mogućnost kako bez pomoći stručnih lica protkanih u liku advokata sačiniti ove ugovore, te na taj način ne ući u segment nezakonitih i neutemeljenih ugovora. Predmetni ugovori dati su u vidu obrazaca kao primjeri i ne predstavljaju gotov ugovor, zbog čega ne snosimo odgovornost za eventualnu štetu koja korisniku može nastati njegovom upotrebom.

KLJUČNE RIJEČI: autor, izdavač, autorsko djelo, autorski ugovor, izdavački ugovor.

1. Uvod

Autorsko pravo u našoj državi, kao segment intelektualne svojine, odnosi se prevashodno na naučna, književna, umjetnička, te naučna i slična djela. Sam pojam „Intelektualne svojine“ označava pravo koji se odnosi na: književna, umjetnička i naučna djela, interpretacije umjetnika, pronalaska u svim oblastima ljudskih radnji, trgovačke i uslužne žigove, trgovačke nazive i sva druga prava vezana za intelektualnu aktivnost u industrijskoj, naučnoj, književnoj i umjetničkoj oblasti. (čl. 2 Konvencija o osnivanju svjetske organizacije za intelektualnu svojinu potpisane u Stoholmu 14. 07. 1967.). U temeljnom dijelu autorsko pravo uređuje društvene odnose koji se odnose na stvaranje i iskorištavanje autorskih djela. Slijedom toga izvodi se idejni tvorac tog djela u osobi koja nosi naziv autor.

U vezi s tim u okvirima pravnog sistema određene zemlje sva ovlaštenja autora svrstavamo u lično-pravna i imovinsko-pravna. Imovinsko pravna ovlaštenja obezbjeđuju autoru iskorištavanje i raspolaganje djelom kao i pravo da ostvaruje nakandu od lica kojima je ustupio iskorištavanje svoga djela. Svoje pravo stvaralaštva autor iskorištava na zakonom predviđen način, te ga može djelimično ili u potpunosti sa naknadom ili bez naknade, prenijeti na pravne subjekte ili fizička lica na osnovu ugovornog odnosa koji se zaključuje u pismenoj formi. Takav ugovorni odnos mora sadržavati imena ugovornih strana, naziv autorskog djela, korištenje autorskog djela, visinu, rokove i način plaćanja naknade, ako je ugovorena. Osnovni autorski ugovor jeste Izdavački ugovor na kojem će težište naše pažnje biti posebno usmjereno.

---

* muharemselimovic@gmail.com

2. Autorski ugovor

Autor je jedini ovlašten da iskorišćava svoje djelo. U slučaju kada on to ne želi ili nije u stanju, kao i u slučaju kada je na to podstaknut nekim drugim razlozima (najčešće finansijske prirode), autor može to svoje pravo da prenese na druga lica: izdavače, producente, pozorišne kuće i td. U tom slučaju autor sa tim licima zaključuje ugovore o iskorištavanju autorskog djela putem autorskog ugovora, na koje se primenjuju opšta pravila ugovornog prava (Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima u Bosni i Hercegovini čl. 57 *Službeni glasnik BiH* br. 07/02), kao i odredbe Zakona o obligacionim odnosima kojima se uređuju obligacioni odnosi, ako u skladu s odredbama ovog zakona nije drugačije uređeno (Zakon o obligacionim odnosima objavljen je u *Službenom listu SFRJ*, br. 29/78, 39/85 i 57/89), te (*Službeni list R BiH*, br. 92, 13/93 i 29/3) i primjenjuje se kao Federalni Zakon temeljem člana IX 5. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, ali i izvjesna posebna pravila koja za ove ugovore predviđaju zakoni o autorskom pravu, koja te ugovore čine *lex specialis*.

2.1. Osnovne odredbe o autorskim ugovorima

Naš Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima predviđa u članu 58. pravilo po kome se autorski ugovori zaključuju u pismenoj formi (stav 1). „Autorski ugovor, u stavu 2. istog člana naglašava, da autorski ugovor koji nije zaključen u pisanom obliku ne proizvodi pravno dejstvo, ako ovim zakonom nije drukčije određeno“. Kao ilustracijom istaknutog posluživemo se primjerom iz sudske prakse koji je protkan članom 56. Zakona o autorskom pravu. Naime Ugovorom o autorskom djelu koji je zaključen u propisanoj formi nakon izvršenja djela u skladu sa usmenom pogodbom naknadno se regulišu nastali pravni odnosi.

Iz obrazloženja: Pod fiktivnim pravnim poslom podrazumijeva se pravni posao koji se stvarno ne zaključuje, već se samo stvara privid o njegovom postojanju, a što u konkretnoj prilici nije slučaj, jer je na osnovu rezultata izvedenih dokaza utvrđeno da je tužilac, kao autor, obavio za tuženog određene poslove na unutrašnjem uređenju još prije zaključenja pismenog ugovora o autorskom djelu, pa kako je taj ugovor zaključen nakon što je tužilac obavio te poslove, to ne znači da je fiktivan, već, naprotiv, da su stranke nakon realizacije ranijeg „usmenog dogovora“ zaključenjem pismenog ugovora o autorskom djelu, regulisale međusobne odnose povodom autorskog djela, čime su se ispunili uslovi u pogledu forme autorskog ugovora propisani odredbom člana 56. Zakona o autorskom pravu. (Vrhovni sud BiH, Gž. 86/87 od 28. 8. 1987.). Postavlja se pitanje kakvo je naime dejstvo člana 58. našeg Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima? Radi usporedbe dajemo za pravo naglasiti da je Francuski Zakon o književnoj i umetničkoj svojini, identično našem Zakonu, predvidio da je za izdavački autorski ugovor „obavezan pismeni oblik“, ali je teorija tu zakonsku odredbu protumačila kao formu *ad probationem* (Andre, 1970: 82). Drugim riječima, postavlja se pitanje da li je u našem pravu, kako to član 58, stav 2, predviđa, pismena forma zaista *ad solemnitatem* i da li će se autorski ugovor zaključen u nekoj drugoj formi (na primer usmeno) lišiti svih svojih dejstava samo zbog toga što zakon predviđa obaveznu pismenu formu. Zakon o zaštiti autorskog prava od davne 1957. predviđao je (u članu 44) pismenu formu autorskih ugovora pod pretnjom ništavosti, čak i bez izuzetaka koje predviđa sadašnji član 73, ali su u praksi vrlo često zaključivani u usmenom

obliku upravo izdavački ugovori koje predviđa pomenuti član 73, zbog čega je Zakon o autorskom pravu od 1968. bio prinuđen da popusti pod pritiskom svakodnevne prakse i života. Odredbe člana 56. našeg Zakona o autorskom pravu u našoj teoriji su protumačene tako da „autorski ugovori koji ne bi bili zaključeni u pismenoj formi bili bi apsolutno ništavi“ (Spajić, 1971: 202) čini se, ipak, da i forma ad probationem u određenoj mjeri štiti interese strana a prije svega autora.

2.2. Sadržaj Autorskog ugovora

Autorski ugovor sadrži: imena ugovornih strana, naziv autorskog djela, način korištenja autorskog djela, visinu, način i rokove plaćanja nakade ako se djelo koristi uz naknadu. Visina autorskog honorara može biti određena sporazumom privrednih društva ili drugih institucija u kojima su zaposlene ugovorne strane ali je u osnovi određena ugovorom između autora i korisnika djela što je više nego osnovno pravilo.

Kao ilustracijom prednjeg poslužićemo se primjerom sudske prakse koja je protkana počev od člana 20 do 25 Zakona o autorskom pravu Bosne i Hercegovine.

Naime autorski odnosi povodom autorskih djela stvorenih u organizacijama udruženog rada ili u drugoj organizaciji, organu ili zajednici u kojoj je autor udružio svoj rad uređuju se samoupravnim sporazumom i drugim samoupravnim opštim aktom u skladu sa zakonom. (Rješenje Vrhovnog suda BiH, br. Gž. 216/83 od 17. maja 1984.). Zakon daje uputstvo stranama da prilikom uređenja autorskog ugovora i naravno honorara uzmu u obzir kvalitet djela, mogućnost njegove prodaje, materijalne koristi koje druga ugovorna strana postiže iskorištavanjem djela, kao i druge uslove koji mogu uticati na visinu autorskog honorara (Janjić, 1982).

U slučaju kad se korišćenjem djela ostvari prihod koji je u očiglednoj nesrazmeri sa ugovorenom naknadom, autor može da zahtjeva da mu se odredi pravičnije učešće u prihodu ostvarenom korišćenjem njegovog djela izmjenom odredaba ugovora koje naravno mora biti u skladu sa zakonom i ugovorom. Ilustraciju ovog primjera nalazimo u članu 27. stav 4. Zakona o autorskom pravu (*Službeni list SFRJ*, broj 19/78). Naime glavni i odgovorni urednik nije pasivno legitimisan u sporu radi naplate autorskog honorara. (Rješenje Vrhovnog suda BiH, broj Gž. 99/84 od 14. juna 1984.).

2.3. Predmet ugovora

Autorski ugovori mogu imati za predmet kako već ostvareno autorsko djelo, tako i buduće djelo, djelo koje još uvek nije ostvareno ili se u trenutku zaključenja autorskog ugovora ne nalazi u svom konačnom obliku. Tako, vrlo često se dešava u praksi da se između pisaca i izdavačkih kuća zaključuju ugovori o publikovanju još nezavršenih književnih ili naučnih djela, pa čak i takvih djela čije pisanje treba tek da otpočne. Ipak, ništav bi bio ugovor kojim bi autor preneo pravo iskorišćavanja svih svojih budućih dela. Za vreme trajanja autorskog ugovora autor je dužan da obezbijedi korisniku djela mirno i neometano iskorišćavanje ustupljenog autorskog prava .

S druge strane, korisnik je dužan da autorsko djelo iskorišćava u granicama ustupljenih prava, a posebno je dužan da poštuje moralna prava autora. U pogledu svega ostalog, ukoliko nešto drugo nije predviđeno posebnim odredbama o autorskim ugovorima, primenjuju se pravila Zakona o obligacionim odnosima. Zaokružujući predmetnu cjelinu a radi unošenja praktičnosti u ovaj rad prikazaćemo primjer autorskog ugovora u našem pravu.

UGOVOR O AUTORSKOM DJELU²

Ime Prezime iz ....., ul. ...., sa JMBG ..... (u nastavku teksta: Autor) i Društvo d.o.o iz ....., ul. ...., zastupano po direktoru ..... (u nastavku teksta: Naručilac), zaključili su dana ..... u .....

Član 1

Predmet ugovora je ..... (opis autorskog djela).

Član 2.

Autor se obvezuje autorsko djelo izraditi najkasnije u roku od dana (od dana potpisivanja ovog ugovora).

Član 3.

Ako autor ne izradi autorsko djelo u ugovorenom roku, naručilac ima pravo raskinuti ugovor.

Član 4.

Autor jamči da je predmet ovog ugovora njegovo originalno autorsko djelo, da je on isključivi nositelj autorskih prava te da u potpunosti snosi odgovornost ako se pojavi treća osoba koja tvrdi da je ona nositelj autorskih prava na predmetu ovog ugovora.

Član 5.

Naručilac se obvezuje po izvršenju autorove obaveze, u roku od ..... dana, isplatiti autoru naknadu u iznosu od ..... KM, na njegov žiro račun broj ..... koji se vodi kod ..... banke.

Član 6.

Porez i može bitna druga davanja na iznos iz člana 5. ovog Ugovora, obračunava i isplaćuje Naručilac.

Član 7.

Na prava i obveze ugovornih stranaka, koja nisu posebno uređena ovim ugovorom, primenjuju se odredbe Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima.

---

² Ovaj obrazac ugovora isključivo je uređen kao primjer i ne predstavlja gotov ugovor, zbog čega ne snosimo odgovornost za eventualnu štetu koja bi korisniku mogla nastati njegovom upotrebom.

Član 8.

Za sporove koji mogu nastati u vezi primjene ovog ugovora, a koje ugovorne stranke neće moći riješiti sporazumno, nadležan je sud u .....

Član 9.

Ovaj ugovor sastavljen je u 4 (četiri) istovjetna primjerka od kojih svaka stranka zadržava dva primjerka. U znak prihvata svih prava i obveza iz ovog ugovora, ugovorne strane vlastoručno ga potpisuju.

Autor:

Naručilac:

_____

_____

2.4. Vrste autorskih ugovora

Ugovori kojima se drugim licima ustupaju prava iskorišćavanja autorskih djela mogu biti: izdavački ugovor, ugovor o prikazivanju, ugovor o izvođenju, ugovor o filmskom djelu, ugovor o emitovanju djela preko radija ili televizije, ugovor o snimanju djela na instrumente za registraciju zvukova i slika, ugovor o prevođenju djela itd. Naš Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima predviđa posebne odredbe samo za prve tri navedene vrste autorskih ugovora dok ćemo u našem daljem radu posaebnu pažnju posvetiti izdavačkom ugovoru zbog njegovog značaja u autorskom pravu i srodnim pravima .

3. Izdavački ugovor

Naš zakon o autorskom pravu i srodnim pravima ovu vrstu ugovora definiše na način što istim pojmovno određuje da autor prenosi na izdavača pravo objavljivanja autorskog djela štampanjem odnosno umnožavanjem (član 64 stav 1 predmetnog zakona).

3.1. Osnovne odredbe

Izdavački ugovor je vrsta autorskog ugovora između izdavača i autora, odnosno nosioca autorskog prava, o objavljivanju autorskog djela štampanjem ili umnožavanjem i o stavljanju štampanog djela u promet. Sa malim nijansama to je definicija ovog ugovora koju prihvata većina autora koji se bave autorskim pravom, a i zakoni o autorskom pravu koji definišu ovaj ugovor (Stojanović, 1967). U tom smislu definisan je izdavački ugovor u našem pravu gdje autor prenosi na izdavača pravo objavljivanja autorskog djela štampanjem odnosno umnožavanjem (član 64, stav 1. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima) Na izdavački ugovor primenjuju se, s jedne strane, pravila opšteg ugovornog prava i opšta pravila o autorskim ugovorima (o kojima je napred bilo reči), a s druge strane izvesna specifična pravila, svojstvena ovoj vrsti autorskih ugovora (Arsić, 1978).

Među specifična pravila na prvom mjestu treba istaći pravilo o strogo ličnom karakteru odnosa koji proizilaze iz ovog ugovora. Taj karakter intuitu personae dvostran je: on se tiče ne samo autora, nego i izdavača. Ugovarajući sa određenim autorom obavezu izrade određenog

djela, izdavač ima u vidu, kvalitete upravo tog autora. Stoga, ako se desi da ako naprimjer autor umre pre nego što završi svoje djelo, smatraće se da je izdavački ugovor prestao. Isto tako, i autor, zaključujući izdavački ugovor, ima u vidu kvalitete određenog izdavača, pa izdavač dakle nije ovlašćen da stečeno pravo objavljivanja djela štampanjem ili umnožavanjem prenese na drugog izdavača bez autorove saglasnosti, sem zajedno sa prenosom čitavog društva ili njegove organizacione jedinice. Ova vrsta ugovora spada po svojoj prirodi u vrstu ugovora koji se moraju tumačiti. Na osnovu toga treba smatrati da su izdavačkim ugovorom preneti samo ona prava koja su ugovorom izričito pomenuta.

Iz toga proizilazi da izdavač nema pravo da djelo koje čini predmet izdavačkog ugovora koristi u druge svrhe, sem u one koje su tim ugovorom predviđene. Tako, ako je autor ustupio objavljivanje svog djela u jednom časopisu, izdavač ga ne može bez autorove saglasnosti objaviti u nekom drugom časopisu. Ili, ako je autor ustupio pravo objavljivanja svog djela na srpskom, bosanskom ili hrvatskom jeziku, izdavač ne može da objavi to delo i na makedonskom ili nekom drugom jeziku. Izdavačkim ugovorom, međutim, na izdavača može da bude prenijeto pravo prevođenja djela radi njegovog objavljivanja na drugim jezicima u Bosni i Hercegovini ili inostranstvu (član 64, stav 3. našeg Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima). Primjera radi ukazujemo te upućujemo na odredbe člana 96. Zakona o autorskom pravu te članovima 199. i 200. Zakona o obligacionim odnosima. Prije svega adekvatna satisfakcija zbog povrede autorskog prava koja se sastoji samo u tome da je izdavač bez saglasnosti autora, obavljajući u svom listu priču kao književno djelo, izvršio izmjene u tekstu utoliko što je priču objavio na ijekavskom umjesto na ekavskom izgovoru, zatim na nekoliko mjesta izmijenio redosljed riječi u rečenici, pojedine riječi zamijenio drugima, te neke riječi ispustio iz teksta, je obvezivanje tuženog da o svom trošku objavi ispravku u listu u kome je objavljena i priča, pa nema uslova za dosuđenje novčane naknade nematerijalne štete (Presuda Vrhovnog suda BiH, broj GŽ. 161/84 od 27. 9. 1984.).

3.2. Osnovna obaveza autora iz ovog ugovora

Osnovna obaveza autora prije svega jeste da preda izdavaču predmet ugovora (književno, naučno ili umjetničko djelo), i to u ugovorenom roku i obimu (npr., u određenoj veličini, računajući po broju autorskih tabaka) te u odgovarajućem obliku (otkucano na kompjuteru, u ugovorenom broju primeraka i slično) ukoliko ugovorom nije predviđen rok predaje predmeta ugovora, izdavaču ostaje jedina mogućnost da se obrati sudu radi tumačenja ugovora shodno relevantnim okolnostima. U svakom slučaju, ako nešto drugo nije ugovoreno, rukopis ili drugi original djela koje čini predmet izdavačkog ugovora ostaje u svojini autora (član 67. našeg Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima) i izdavač je dužan da ga vrati autoru na njegov zahtev, sem ako ugovorom nije nešto drugo predviđeno ili ako je to tehnički neizvodljivo (član 55. stav 3. Francuskog Zakona o književnoj i umjetničkoj svojini).

U pravnoj teoriji zastupljeno je gledište da autor ima obavezu i pravo, da izvrši autorsku korekturu te da, da odobrenje za štampu (A. Le Tarenc, op. cit str. 128 navodi sudsku praksu koja je podijelila to mišljenje) Tu autorovu obavezu predviđaju zakonski tekstovi iz obje oblasti (čl. 25. Čehoslovačkog Zakona o autorskom pravu od 1965.).

Naš Zakon o autorskom pravu ne predviđa tu obavezu autora, pa će autor biti dužan da

izvrši autorsku korekturu djela i da, da odobrenje za štampu samo u slučaju kada je to izričito ugovoreno. Najzad, autorova dužnost je da garantuje izdavaču pravo koje mu je ustupio.

Izdavač ima pravo na mirno i nesmetano korišćenje prava koje je stekao izdavačkim ugovorom i autor je dužan da mu to obezbedi. Stoga, autor ima dužnost da brani izdavača od uznemiravanja od strane trećih lica.³ Autor je dužan da se uzdrži i od sopstvenih radnji uznemiravanja izdavača. Tako, na primer, autor je dužan za svo vreme trajanja izdavačkog ugovora, da se uzdržava od ustupanja prava objavljivanja djela koje čini predmet ugovora drugom izdavaču, ako nešto drugo nije ugovoreno. Naš Zakon o autorskom pravu predviđa (u članu 65, stav 1) tu obavezu autora samo u pogledu ustupanja prava objavljivanja odnosno umnožavanja „na istom jeziku“, ali to tumačenje proizilazi ipso facto. Izuzetak je predviđen samo u pogledu novinskih članaka čije se pravo objavljivanja, ako nije nešto drugo ugovoreno, može ustupiti istovremeno većem broju korisnika.

Nalazimo primjer iz sudske prakse: Autor ima pravo na pravičnu novčanu naknadu zbog povrede autorskih moralnih prava (Čl. 29, 38, 49. i 96. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima i Član 200. Zakona o obligacionim odnosima) Iz obrazloženja: Tužiocima ne traže zaštitu povrijeđenih autorskih prava iz osnova sadržanog u odredbi člana 49. stav 1. tačka 1. Zakona o autorskom pravu, nego zbog toga što su dijelovi iz njihove knjige objavljeni u pomenutom listu bez navođenja djela i njegovih autora i stoga što je tekst knjige skraćen i preinačen bez pristanka autora, čime su pored povrede njihovih prava utemeljenih na odredbi člana 29. Zakona o autorskom pravu povrijeđena i njihova prava zasnovana na odredbi člana 38. citiranog zakona. Zato tužiocima zbog povrede autorskog moralnog prava zahtijevaju da im se dosudi pravična novčana naknada neimovinske štete u smislu člana 95. Zakona o autorskom pravu u vezi sa odredbom člana 200. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, kao i da se, u smislu odredbe člana 95. Zakona o autorskom pravu, u vezi sa odredbom člana 200. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, kao i da se, u smislu odredbe člana 96. stav 1. tačka 1. Zakona o autorskom pravu, tuženom naloži da u sredstvima informisanja objavi presudu na njegov trošak (Vrhovni sud BiH. Gž. 50/88 od 26. decembra 1988. godine).

3.3. Obaveze izdavača

Izdavač je dužan da objavi djelo u predviđenom roku i obliku te u ugovorenom broju primjeraka. Izdavač je dužan da objavi djelo koje čini predmet izdavačkog ugovora čak i u slučaju kada je autoru isplatio autorski honorar u celini.

Izdavač je takođe dužan da djelo publikuje u ugovorenom obliku, a ako rok i oblik publikovanja djela nisu ugovoreni, izdavač je dužan da to učini shodno okolnostima, odnosno u uobičajenom roku i obliku.⁴ Radi publikovanja djela on ima pravo da bira štampariju i da odredi opremu publikacije (hartiju, format, korice), ukoliko i to nije određeno izdavačkim ugovorom ili njegovim dodatkom. Izdavač je dužan da djelo publikuje u ugovorenom broju primeraka. Nije neophodno da izdavač štampa odjednom čitav ugovoreni tiraž. On može, na primer, da odštampa jednu polovinu tiraža, da sačuva slog i da doštampa drugu polovinu naknadno, kada se uvjeri da

---

³ Ovo se posebno odnosi na slučajeve kada se radi o plagijatu.

⁴ Pod uobičajnim oblikom objavljivanja podrazumjeva se ono što se u izdavačkoj struci obično praktikuje ili ono što izdavač redovno praktikuje u okviru određene serije izdanja.

će tržište moći da konsumira i veći broj primjeraka a sve pod uslovom da ne budu povređena autorova prava. Izdavač je dužan i da rastura publikovano djelo. Tako prema tekstu člana 62, stav 2. našeg Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, izdavač je dužan da se stara o „uspješnom“ rasturanju djela, a to znači da je dužan da preduzme sve što je u njegovoj moći i što ne prelazi granice normalnog i uobičajenog u struci da djelo sa uspjehom učini pristupačnim javnosti. Sem toga, izdavač je dužan da autora povremeno izvještava o rasturanju primeraka djela. Ova izdavačeva obaveza posebno je značajna onda kada autorova prava zavise od komercijalnog uspjeha djela i od rasprodaje tiraža.

Izdavač ima pravo da publikuje djelo samo u jednom bibliografskom izdanju, ako izdavačkim ugovorom nije predviđeno nešto drugo, odnosno ima pravo samo na jedno umnožavanje. Kao jedno bibliografsko izdanje smatra se publikovanje na jednom jeziku i u granicama ugovorenog tiraža. Što se tiče publikovanja djela na dva pisma (ćirilicom i latinicom) u granicama ugovorenog tiraža, iako štampanje na dva pisma nije predviđeno ugovorom, u našoj sudskoj praksi postoji razmimoilaženje. Vrhovni privredni sud je smatrao da su to dva bibliografska izdanja, sa čime se i mi slažemo, dok je Savezni vrhovni sud to smatrao jednim takvim izdanjem (Presuda Vrhovnog privrednog suda SFRJ od 26. 05. 1956. godine i rješenje Saveznog Vrhovnog suda SFRJ od 31. maja 1960. godine). Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima ostavio je tu dilemu neriješenu koja će zasigurno biti u narednom periodu riješenja odgovarajućim dopunama Zakona .

Izdavač je posebno dužan da poštuje autorova moralna prava. On je dužan da se stara o tome da autorovo ime bude objavljeno na vidnom mestu na svakom primjerku djela (član 62, stav 2, našeg Zakona o autorskom pravu). Sem toga, bez autorove saglasnosti on ne smije da vrši bilo kakve izmene u djelu (skraćivanje, dopune i sl.) ili u naslovu djela. Izdavač je isto tako dužan da se pridržava ugovorom predviđene prodajne cijene publikovanih primeraka djela i može je mijenjati (povećavati ili smanjivati) samo ako je to pravo ugovorom prenijeto na njega ili ako se i autor sa time saglasi naknadno. Izdavač nema pravo publikovanja drugog izdanja istog dela ako to nije ugovoreno.

Ali, ako je to pravo stekao na osnovu izdavačkog ugovora ili naknadnim sporazumom sa autorom, pristupajući objavljivanju drugog ili slijedećih izdanja djela, dužan je da omogući autoru da izvrši unošenje poboljšanja ili izmjena u djelo, pod uslovom da to ne povlači pretjerane troškove izdavača i da ne mijenja karakter djela (član 68. našeg Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima).

Najzad, izdavač je dužan da plati autoru ugovorenu naknadu (autorski honorar) u ugovorenom iznosu i u ugovorenom roku⁵. U našem pravu, načini utvrđivanja naknade koja se duguje autoru prepušteni su ugovornim stranama, s tim što se, u slučaju kada se ta naknada određuje u procentu od maloprodajne cijene prodatih primeraka djela, ugovorom mora odrediti i najniži iznos naknade predviđen samoupravnim sporazumom koji je izdavač dužan da plati bez obzira na broj prodatih primjeraka , kao i rok isplate tog iznosa (član 64, stav 2, našeg Zakona o autorskom pravu). Izdavač je dužan platiti naknadu ne samo autoru teksta, već i autoru naslovne strane i crteža. (Vidi presudu Vrhovnog suda BiH od 30. januara 1970.).

---

⁵ U pogledu roka u kome je izdavač dužan da publikuje djelo, cijeni se da bi taj rok mogao iznositi najviše 3 godine od predaje rukopisa od strane autora.

Ako djelo propadne usled više sile posle njegove predaje izdavaču radi objavljivanja, autor ima pravo na naknadu koja bi mu pripadala da je djelo bilo objavljeno (član 69, stav 1). Ako usled više sile propadne pripremljeno izdanje prije njegovog stavljanja u promet, izdavač ima pravo da priredi novo izdanje, a autoru pripada naknada za propalo izdanje, ali ne i za istovjetno novo izdanje (stav 2. člana 69). U slučaju djelimične propasti pripremljenog izdanja usled više sile pre njegovog stavljanja u promet, izdavač ima pravo da, bez naknade autoru, umnoži samo onoliko primeraka koliko je propalo (stav 3. istog člana).

Ako izdavač za vreme trajanja izdavačkog ugovora, a najkasnije po isteku tri godine od dana izdavanja djela, ako ugovorom nije određen duži rok, namjerava da neprodane primjerke djela proda kao hartiju za preradu, dužan je prethodno ponuditi autoru da ih otkupi, i to po cijeni koju bi dobio ako bi ih prodao kao hartiju za preradu. Ako autor ne otkupi ili otkupi djelimično ponuđene primerke djela, izdavač može preostale primerke djela prodati kao hartiju za preradu (član 72).

Na izdavački ugovor primjenjuju se i opšta pravila o zastupanju. Ipak, zastupnik autora može zaključiti izdavački ugovor samo za ona djela koja su navedena u njegovom punomoćju. Zastupnik ograničeno poslovno sposobnog autora ne može zaključiti izdavački ugovor bez pristanka autora da se djelo objavi (član 63). Shodno članu 70, stav 1, Zakona o autorskom pravu, izdavački ugovor prestaje kada istekne rok na koji je ugovor zaključen ili, i pre toga, kada je iscrpljen tiraž svih ugovorenih izdanja, kao i smrću autora pre završetka djela. Sem toga, ugovor može prestati i primenom drugih pravila opšteg prava o prestanku ugovora (na primer, dejstvom više sile (Rješenje Vrhovnog suda Hrvatske od 8. jula 1975. godine). Po opštim pravima obligacionog prava izdavački ugovor se može raskinuti. Zakon o autorskom pravu predviđa i posebne osnove raskida ugovora. Tako, po članu 70. Zakon o autorskom pravu autor može tražiti raskid izdavačkog ugovora ako izdavač po iscrpljenju jednog izdanja ne pristupi izdanju novog ugovorenog izdanja u roku od jedne godine od dana kada je autor to zahtevao, ako ugovorom nije drukčije određeno. Ako autor ne preda izdavaču djelo u ugovorenom roku ili ako izdavač ne izda djelo u ugovorenom roku, izdavač, odnosno autor može zahtevati raskid ugovora i tražiti naknadu štete zbog neizvršenja ugovora i, pored toga, autor ima pravo da zadrži primljenu naknadu, odnosno da traži isplatu ugovorene naknade. Naime, ako rok za izdavanje djela nije utvrđen ugovorom, izdavač je dužan objaviti djelo u primjerenom roku, a najkasnije u roku od jedne godine od dana predaje rukopisa ili drugog originala djela. Poslužićemo se „pozivom” na primjenu člana 38. Zakona o autorskom pravu primjenjen u sudskoj praksi Vrhovnog suda Bosne i Hercegovine od 1984. godine. Naime kada je izdavač u svom listu objavio priču kao knjiženo djelo koje mu je dostavio autor, pa tom prilikom bez saglasnosti autora izvršio izmjenu utoliko što je priču objavio na ijekavskom umjesto na ekavskom govoru, a osim toga na nekoliko mjesta u tekstu mijenjao redosljed riječi u rečenici, pojedine riječi zamjenjivao drugima, te neke riječi ispustio iz teksta, time je narušio originalni tekst priče, pa bez obzira na činjenicu da li je ovim izmjenama izvršeno eventualno poboljšanje teksta u pogledu njegove jasnoće i estetske vrijednosti, ovakvim postupanjem izdavača povrijeđena su prava autora koja su zaštićena Zakonom (Vrhovni sud BiH broj Gž. 222/83 od 19. januara 1984.). Slijedom toga odluka Vrhovnog suda BiH od 1985.godine nalazi svoje utemeljenje u članu 62 stav 1 i članu 65 stav 1. Zakona o autorskom pravu, te člana 103, stav 1. Zakona o obligacionim odnosima. Za vrijeme trajanja izdavačkog ugovora, autor ne može pravo

objavljivanja, odnosno umnožavanja autorskog djela na istom jeziku ustupiti trećem licu, izuzev ako to ugovorom nije dopušteno, pa su kasnije zaključeni izdavački ugovori ništavi (Rješenje Vrhovnog suda BiH, broj GŽ. 159/84 od 28. 2. 1985.). Tako isto nalazimo doslovnu primjenu nadležnog suda u odlukama kroz član 267. Zakona o izvršnom postupku, kao i članove 22. i 41. Zakona o zaštiti i korištenju kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa. Naime postoje razlozi za određivanje privremene mjere kojom se su izdavaču zabranjuje prodaja u inostranstvu drugog fototipskog izdanja knjige koja pripada kulturno-historijskom naslijeđu kada to čini protivno ugovoru sa ustanovom tipa muzejom koja čuva original i sa drugim izdavačem koji je po ugovoru jedini ovlašten da prodaje primjerke fototipskog izdanja u inostranstvu.

Iz obrazloženja: U konkretnom slučaju prvostepeni sud je s razlogom konstatovao da su se ispunili uslovi za izdavanje privremene mjere, samo što se kroz razloge pobijanog rješenja pogrešno poziva na odredbu (člana 97. Zakona o autorskom pravu, umjesto na odredbu člana 267. Zakona o izvršnom postupku *Službeni list SFRJ*, broj 20/78). Ovo stoga, jer su tužioci u cilju obezbjeđenja njihovog prava, koja su slijedila iz naprijed citiranog ugovora od 28. 01. 1983. godine, učinili vjerovatnim da su ta njihova prava povrijeđena, kao i da postoji opasnost da će tuženi njihovo ostvarenje osujetiti ili znatno otežati. Odatle slijedi da je prvostepeni sud pravilno primijenio zakon, kada je na opisan način u izreci pobijanog rješenja, na prijedlog tužioca odredio privremenu mjeru, iako su tačni navodi žalioaca da se u konkretnom slučaju odluka suda nikako nije mogla zasnivati na odredbama Zakona o autorskom pravu (*Službeni list SFRJ*, broj 29/78), niti privremena mjera izdati pozivom na odredbu člana 97. istog zakona. Naime, treba imati u vidu da "Hagada" (Haggadah), prema definiciji Enciklopedije Jugoslavije (izdanje Jugoslovenskog enciklopedijskog zavoda u Zagrebu), predstavlja „jevrejsku obrednu knjigu (kodeks) koja sadržava biblijske priče, molitve i psalme vezane za praznik Pasah (pashu), posvećen oslobođenju Jevreja od egipatskog ropstva“. Na istom mjestu za „Sarajevsku Hagadu“ rečeno je da „predstavlja, za sada, najstariji i najraskošniji primjer ove vrste kodeksa, da je to djelo španske iluminatorske umjetnosti zrelog XIV vijeka“. Prema tome, „Sarajevska Hagada“, jer se radi o zaista staroj i rijetkoj knjizi, predstavlja, u smislu člana 1. Stav 2. Alineja 10. Zakona o zaštiti i korištenju kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa (*Službeni list SR BiH*, broj 3/78), objekat kulturno-historijskog nasljeđa. Zaštita i korištenje objekata kulturno-historijskog nasljeđa propisana je odredbama člana 11. do 44. Citiranog zakona, a odredbom člana 22. stav 1. Navedenog zakona, posebno je naglašeno da se pod zaštitom objekata kulturno-historijskog nasljeđa smatra – „čuvanje, obilježavanje, održavanje i omogućavanje racionalnog korištenja objekata kulturno – historijskog nasljeđa“, dok je odredbom člana 41 istog zakona propisano da se pomenuti objekti, koji su pokretni, mogu između ostalog koristiti i u turističko-propagandne svrhe. Isto tako Odredbom člana 45. Istog zakona, u vezi sa odredbom člana 3. Zakona o Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine (*Službeni list SR BiH*, broj 20/77) i odredbama Zakona o o muzejskoj djelatnosti (*Službeni list SR BiH*, broj 6/76), propisano je da Zemaljski muzej u odnosu na „Sarajevsku Hagadu“ ima status imaooca zaštićenog objekta, kao i da u okviru svoje djelatnosti „stručno obrađuje, održava, sređuje, zaštićuje, čuva i izlaže muzejski materijal i građu“. Stoga ne stoji žalbeni prigovor da tužiocu kao imaoocu zaštićenog objekta kulturno-historijskog nasljeđa – ne pripada bilo kakva zaštita zbog povrede prava, kao što se neosnovano ukazuje u žalbi. Kako s druge strane, prema odredbi člana XVI ugovora

zaključenog dana 28. 01. 1983. godine, proizilazi da su stranke utanačile da će se „prodaja inostranstvu obavljati preko izvoznog odjeljenja Svjetlosti“, slijedi da su tužioci učinili vjerovatnim da je tuženi postupajući protivno navedenom ugovoru i pravima I-tužioca, kao imaoocu zaštićenog objekta kulturno-historijskog nasljeđa, time što je neovlašteno prisvojio „filmove od uređenih slajdova“, i dao ih u Štampariju „Ljudska prava“ u Ljubljani da se izradi još jedno izdanje „Sarajevske Hagade“, bez znanja i odobrenja Zemaljskog muzeja u Sarajevu II-tužioca, kao suizdavača, povrijedio pravo tužilaca, štampanjem 5.000 primjeraka „Sarajevske Hagade“. Na taj način tužioci su također učinili vjerovatnim da će se ostvarenje njihovih prava osujetiti ili znatno otežati. (Vrhovni sud BiH, broj Gž. 66/86 od 10. 11. 1986. godine).

IZDAVAČKI UGOVOR⁶

Zaključen u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine dana 01.11.2012. godine između:

Autora: Prof dr. A. B. iz Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ul. M.K. br.31, JMBG 1811959183300, i Izdavača: Internacionalnog Univeriteta u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, koga zastupa Prof. dr. B. C.

Član 1

Autor prenosi na izdavača pravo da objavi knjigu pod nazivom Saobraćajno pravo i bezbjednost saobraćaja na putevima i obavezuje se da mu u tu svrhu predaje rukopis pripremljen za objavljivanje (na kompakt disku), a Izdavač se obavezuje da knjigu objavi u određenom broju primjeraka.

Član 2

Ugovorne strane konstatuju da Izdavač u okviru svoje registrovane djelatnosti vrši i poslove izdavaštva.

Član 3

Autor se obavezuje da pripremi i preda Izdavaču rukopis koji je predmet ovog ugovora na kompakt disku do 31. 12. 2012. godine, postupi po primjedbama i prijedlozima recezenata koje odredi Izdavač, prenese na Izdavača pravo korišćenja i objavljivanja autorskog djela.

Član 4

Izdavač se obavezuje da djelo objavi do 28.02.2013. godine, djelo objavi u tiražu od 500 primjeraka, u skladu sa Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti i posebnom odlukom Izdavača o autorskim honorarima Autoru isplati autorski honorar, na svakom primjerku djela na uočljiv način ispiše ime i prezime autora, najmanje jednom u šest mjeseci obavještava autora o broju prodatih primjeraka.

---

⁶ Ovaj obrazac ugovora isključivo je uređen kao primjer i ne predstavlja gotov ugovor, zbog čega ne snosimo odgovornost za eventualnu štetu koja bi korisniku mogla nastati njegovom upotrebom.

Član 5

Izdavač se obavezuje da djelo objavi bez skraćivanja, dodataka ili kakvog drugog preinačenja i da izdanje opremi onako kako redovno oprema izdanja te vrste. Sredstva za štampu i prodaju obezbjeđuje Izdavač.

Član 6

Izdavač će na uobičajeni način obavjestiti zainteresovanu javnost o izdanju knjige. Promociju knjige, u saradnji sa Autorom, vrši Izdavač.

Član 7

Za sve što nije predviđeno ovim ugovorom, primjenjivaće se odredbe propisa o autorskim i srodnim pravima, Zakon o obligacionim odnosima i drugim pozitivnim propisima. Sa stanovišta autorskih prava, za ponuđeni i prihvaćeni tekst autorskog djela odgovornost snosi Autor, dok u pogledu uređivanja i izdavanja odgovornost snosi Izdavač.

Član 8

Ugovorne strane su saglasne da eventualne sporove povodom ovog ugovora, koji se ne mogu sporazumno riješiti, rješava nadležni sud u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Član 9

Ovaj ugovor je sačinjen u 4 (četiri) primjerka istovjetnog teksta, po dva za obje ugovorne strane.

AUTOR:

_____
Prof.dr. B. A

ZA IZDAVAČA:

_____
Dr.sc. B. M.

4. Prenosjenje autorskih prava

Pravo autora u osnovi sadrži imovinsko-pravna i lično-pravna ovlaštenja, dakle, autorska moralna prava i autorska imovinska prava. Kada se radi o vremenskom ograničenju ovih prava nemože se postaviti problem na istovjetan način jer su jedna prava moralna a druga imovinska. U vezi s tim dajemo naučna objašnjenja za prvu i drugu vrstu prenošenja autorskih prava.

4.1. Prenosjenje autorskih moralnih prava

U zemljama copyright sistema zaštita moralnih prava autora ima mali značaj nasuprot što nije slučaj u zemljama kontinentalnog prava. Ovo stoga što u zemljama kontinentalnog prava

autorsko moralno pravo kao strogo lično pravo smatra se neprenosivim. Tako, u Francuskoj i zemljama, romanske pravne škole moralna prava su vezana za ličnost autora te se tako smatraju neprenosivima, a pravni poslovi kojima se ustupaju autorska moralna prava, mogu se pobijati pozivanjem na ništvo (Hobert Plaisant, op. cit, str. 56).

U njemačkoj pravnoj teoriji, ova prava smatraju se vezanim za ličnost autora i u suštini neprenosivim, ali su dopušteni pravni poslovi kojima se vrši ustupanje prava vršenja autorskih lično-pravnih ovlaštenja, s tim što se ustupanjem vršenja lično-pravnih ovlaštenja autor ne može odreći sopstvenog prava vršenja tih ovlaštenja (Ulmer, 1967: 41). To shvatanje, zastupljeno je u kontinentalnim pravnim sistemima, a i u pravnim sistemima nekih bivših socijalističkih zemalja kao što su Bugarska, Čehoslovačka, bivši SSSR itd., što odgovara i našem autorskom pravu.

Dakle po našem Zakonu o autorskom i srodnim pravima prenosiva su samo imovinsko pravna ovlaštenja autorskog prava, dok su lično-pravna ovlaštenja smatraju neotuđivim. Može se ustupiti samo vršenje lično-pravnih ovlaštenja, s tim što autor zadržava i dalje pravo da se sam stara o zaštiti svojih moralnih autorskih prava.

4.2. Prenosjenje autorskih imovinskih prava

Autorska imovinska prava, tj. prava u vezi sa iskorišćavanjem autorskih djela mogu se nasljeđivati i prenositi pravnim poslovima inter vivos i mortis causae na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske Bosne i Hercegovine te Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Shodno članu 52. našeg Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, autor može svoje imovinsko-pravno ovlaštenje – svoje pravo iskorišćavanja djela prenositi, u cjelini ili delimično, uz naknadu ili bez naknade, na druga prava i fizička lica, za čitavo vreme trajanja autorskog prava ili za određeno vreme.

Autor može na druga lica prenositi sva prava iskorišćavanja ili samo neka od njih: pravo izvođenja ili predstavljanja, pravo prevođenja na jedan ili više jezika, pravo prilagođavanja i slično.

Ustupljeno pravo može da bude isključivog ili neisključivog karaktera. Ako je određeno autorsko imovinsko-pravno ovlaštenje prenijeto kao isključivo, autor će za vreme trajanja tog saugovoračevog ovlaštenja biti dužan da se uzdrži od svakog istupanja tog istog ovlaštenja nekom trećem licu. Ova obaveza je obligacionog, a ne stvarnopravnog karaktera, pa će autor u slučaju njene povrede odgovarati samo za naknadu štete prouzrokovane povredom ugovorne obaveze. Po pravilima teorije o ciljnom ustupanju autorskih prava koja su izričito predviđena odredbama člana 31, stav 2, Njemačkog Zakona o autorskom pravu, smatra se da su ustupljena samo ona ovlaštenja koja su izričito navedena u aktu o ustupanju prava, odnosno ona koja su u trenutku ustupanja bila poznata ugovaračima.

Ustupanje imovinskih autorskih prava može da bude ograničeno ne samo sadržajem, nego i prostorno pa i vremenski za čitavo vreme trajanja autorskog prava ili samo za određeno vreme.

Ustupanje autorskih imovinskih prava može se vršiti kako teretnim tako i dobročinnim pravnim poslovima. Sticalac prava iskorišćavanja nije ovlašćen da stečeno pravo dalje ustupa ni u cjelini ni djelimično, bez odgovarajuće saglasnosti ustupioaca, sem ako iz ugovora o prenosu prava to ovlaštenje ne proizilazi. Sticalac prava je dužan da poštuje autorska moralna prava i ne

smije da vrši bilo kakve izmjene u dijelu bez autorovog izričitog odobrenja. Poslije isteka roka trajanja imovinskih prava, autorskim djelom može se koristiti svako lice bez ograničenja, pod uslovom poštivanja autorskih moralnih prava, obzirom da djelo postaje slobodno djelo (Milić, 1996).

5. Zaključak

Predmet zaštite autorskog prava su autorska djela kao originalne duhovne tvorevine autora izražena u određenoj formi. Umjetnička, naučna i druga djela, njegova namjena, veličina, sadržina, način ispoljavanja ni dopuštnost javnog saopštenaja njegove sadržine nisu konstitutivni elementi autorskog prava. Trenutkom nastanka autorskog djela, djelo postaje predmet zaštite autorskog prava i zato se ne traže nikakve formalnosti niti postupci. Od trenutka nastanka autorskog djela autor ima sva prava na djelu i autorska moralna prava i autorska imovinska prava zatim pravo na ekonomsko iskorištavanje djela. Autorska imovinska prava traju određeni broj godina za života autora i određeni broj godina poslije njegove smrti i mogu biti predmet ograničenja samo u slučajevima predviđenim zakonom uz poštovanje autorskih moralnih prava koja su vječita. Dakle, prava autora kao tvorca djela, lica koje je stvorilo djelo, kao intelektualnom tvorcu djela priznaju se autorska moralna i autorska imovinska prava. Autorska moralna prava traju i poslije smrti autora i ona su vječita.

Imovinska prava autora traju za života autora i traju 70 godina poslije smrti autora. Poslije proteka roka trajanja imovinskih prava, autorskim djelom može se koristiti svako lice bez ograničenja, pod uslovom poštivanja autorskih moralnih prava, jer djelo postaje slobodno djelo. Autorska prava su prije svega anonimno djelo kao i djelo objavljeno pod pseudonimom te takodje traju 70 godina na način kako je djelo na dopušten način objavljeno. Na kraju nakon prestanka autorskih imovinskih prava za korištenje autorskog djela plaća se poseban doprinos ako je tako predviđeno posebnim zakonom.

LITERATURA I LEGISLATIVA

- Andre, F. (1970). *La propriete litteraire et artistgue*. Pariz: Presses Universitaires De France.
- Arsić, Z. (1978). Izdavački ugovor. Novi Sad.
- Čehoslovački Zakona o autorskom pravu. (1965). čl. 25.
- Dimitrije, M. (br.11/96). Slobodna djela i zaštita autorskih i moralnih prava. *Pravni život*, 96.
- Francuski Zakon o književnoj i umetničkoj svojini. (bez datuma). član 55. stav 3.
- Konvencija o osnivanju svjetske organizacije za intelektualnu svojinu potpisane u Štokolmu . (14. 07. 1967). čl. 2.
- Milić, D. (1996). Slobodna djela i zaštita autorskih i moralnih prava. *Pravni život* , br. 11/96.
- Janjić, M. (1982). *Industrijska svojina i Autorsko pravo*. Beograd: Savremena administracija.
- Presuda Vrhovnog privrednog suda. (1956).
- Presuda Vrhovnog suda BiH, broj Gž. 161/84. (27. 9. 1984.).
- Presuda Vrhovnog suda BiH. (30. januar 1970.).
- Rješenje Saveznog Vrhovnog suda od . (31. maja 1960.).
- Rješenje Vrhovnog suda BiH , br. Gž. 216/83. (17. maj 1984.).
- Rješenje Vrhovnog suda BiH, broj Gž. 159/84. (28. 2. 1985.).
- Rješenje Vrhovnog suda BiH, broj Gž. 99/84 . (14. juna 1984.).
- Rješenje Vrhovnog suda Hrvatske . (brez datuma). 8. jula 1975.
- Robert, P. *Prenošenje autorskih moralnih prava*. France.
- Spajić, V. (1971). *Građansko pravo. V Opšti dio i stvarno pravo*. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu.
- Stojanović, M. (1967). Izdavački ugovor. Beograd.
- Ulmer, E. (1967). *Feudalverhältnis-Feudalherrschaft-Feudalstaat*. Stuttgart.
- Vrhovni sud BiH broj Gž. 222/83. (19. januar 1984.).
- Vrhovni sud BiH, broj Gž. 66/86. (10. 11. 1986.).

Vrhovni sud BiH. (28.8.1987. godine). Gž. 86/87 .
Vrhovni sud BiH. Gž. 50/88 . (26. decembra 1988. godine).
Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima u Bosni i Hercegovini čl. 57 . V „, g. BiH”, br. 07/02.
Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima. (2002). čl. 29. 38, 49. i 96.
Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima. (2002). član 64, stav 3.
Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima. (2002). član 67.
Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima. (2002). član 68.
Zakon o obligacionim odnosima. (‘/92,13/93 i 29/03). Službeni list R BiH .
Zakon o obligacionim odnosima. (29/78,39/85 i 57/89). „Službenom listu SFRJ” .
Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima. (2002). član 64, stav 1.
Zakona o autorskom pravu. (1978). “Službeni list SFR” , broj 29/78.
Zakona o obligacionim odnosima. (‘/92,13/93 i 29/03). Član 200.

Muharem Selimović, M. Sc.

PUBLISHING AGREEMENT AS OF COPYRIGHT TREATY WITH REFERENCE TO THE TRANSFER OF THE AUTHOR TO WORK WITH THE PUBLISHER

Summary

This paper provides an answer to the basic question of transfer of copyright through the copyright agreement and a simple and convenient way to determine the basics of transferring copyright moral and property rights. Consequently, the author uses examples based on the jurisprudence of a work placed in the context of methods of exploiting the work, and the exercise of rights that are threatened and whose protection of its legal basis in law and is realized in the courts of Bosnia and Herzegovina and the courts of the region and beyond. With full pragmatism, authenticity and foundation of this work the reader of this article barks to realize the concept of copyright and publishing agreements with their main elements, as well as the concept and implementation of the publishing contract as a kind of contract which the author of this article explains the tongue with usual legalistic modified in the second and third part of .Of course on the basics of the work-based author and his main contract, publishing contract fully justified given the existence of the "Efficiency of" practical examples pointing to the fact that they do not represent a final agreement but the way and the possibility that without the help of experts in the form of a woven lawyer draw up these agreements and thus does not enter into the realm of illegal and unfounded contract. The agreements are given in the form of patterns as examples and do not represent final agreement, which does not assume any responsibility for eventual damages that the user may result from its use ..

Key words: author, publisher, copyright act, copyright and contract publishing contract.